

A C O R D

între

Guvernul Republicii Paraguay și Guvernul României
pentru promovarea și protejarea reciprocă a
investițiilor

Guvernul Republicii Paraguay și Guvernul României denu-
mite în continuare "Părți Contractante",

În dorința de a intensifica cooperarea economică în be-
neficiul reciproc al ambelor state,

Cu scopul de a crea și menține condiții favorabile pen-
tru investițiile investitorilor uneia dintre Părțile Contractante
pe teritoriul celeilalte Părți Contractante,

Recunoscând necesitatea de a promova și a proteja in-
vestițiile străine în vederea sporirii prosperității economice a
ambelor state,

Au convenit următoarele:

Articolul 1

Pentru scopurile prezentului Acord vor fi aplicate urmă-
toarele definiții pentru termenii consemnați în continuare:

1. "Investiție" desemnează orice tip de active ale unui
investitor al unei Părți Contractante, investite pe teritoriul ce-
leilalte Părți Contractante, potrivit legilor și reglementărilor
celeii din urmă.

Termenul desemnează în special dar nu exclusiv:

a) proprietatea asupra bunurilor mobile și imobile,
precum și a celorlalte drepturi reale ca ipoteci, gajuri și
garanții;

b) acțiuni, părți sociale și alte tipuri de participări
la societăți sau joint ventures;

c) creanțe și drepturi derivate din orice fel de prestații cu valoare economică și financiară;

d) drepturi de proprietate intelectuală cum ar fi drepturi de autor, brevete, modele și desene industriale, mărci și nume comerciale, secrete industriale și comerciale, procedee tehnice, "know how", precum și alte drepturi similare care sunt recunoscute de legile Părților Contractante.

e) concesiunile conferite prin lege sau prin contract al Părților Contractante pentru prospectarea, explorarea și exploatarea resurselor naturale. Orice modificare a formei în care activele sunt investite sau reinvestite nu va afecta caracterul lor de investiție.

2. "Investitor"

i) Cu privire la Republica Paraguay:

a) orice persoană fizică care este național al Republicii Paraguay în conformitate cu legislația existentă;

b) orice persoană juridică constituită conform legilor și reglementărilor Republicii Paraguay, care are sediul pe teritoriul acesteia.

ii) Cu privire la România:

a) orice persoană fizică care potrivit legilor și reglementărilor române este considerată ca fiind cetățean al său;

b) orice persoană juridică constituită conform legilor și reglementărilor române, având sediul și activitatea economică în România.

3. "Venituri" desemnează sumele produse de o investiție și include în special, dar nu exclusiv, profituri, dividende, dobânzi, majorări de capital, redevențe, onorarii și alte venituri.

4. "Teritoriu" desemnează:

i) Cu privire la Republica Paraguay, se referă la teritoriul Statului asupra căruia acesta își poate exercita suveranitatea sau jurisdicția conform dreptului internațional.

ii) Cu privire la România, teritoriul său național inclusiv marea teritorială, precum și platforma continentală și zona economică exclusivă asupra cărora își exercită, în conformitate cu dreptul internațional, suveranitatea, drepturi suverane sau jurisdicția.

Articolul 2

PROMOVARE SI ADMITERE

1. PROMOVARE: Fiecare Parte Contractantă va promova pe teritoriul său, în măsura posibilului, investițiile investitorilor celeilalte Părți Contractante și va admite aceste investiții în conformitate cu legile și reglementările sale.

2. ADMITERE: Partea Contractantă care a admis o investiție pe teritoriul său, va acorda aprobările necesare în legătură cu această investiție, inclusiv executarea contractelor de licență și asistență tehnică, comercială sau administrativă. Fiecare Parte Contractantă va elibera, când va fi necesar, autorizațiile necesare pentru activitățile de consultanță sau ale altor persoane calificate de naționalitate străină.

Articolul 3

PROTEJARE, TRATAMENT SI ZONA DE INTEGRARE ECONOMICA

1. PROTEJARE: Fiecare Parte Contractantă va proteja pe teritoriul său investițiile efectuate, în conformitate cu legile și reglementările sale, de către investitorii celeilalte Părți Contractante și nu va obstrucționa prin măsuri nepotrivite sau discriminatorii administrarea, întreținerea, folosința, dreptul de a dispune de acestea, dezvoltarea, vânzarea și, dacă va fi cazul, lichidarea respectivelor investiții. În mod special, fiecare Parte Contractantă va acorda aprobările menționate la Articolul 2, paragraful 2 al acestui Acord.

2. TRATAMENTUL NATIUNII CELEI MAI FAVORIZATE: Fiecare Parte Contractantă va garanta pe teritoriul său un tratament just și echitabil investițiilor investitorilor celeilalte Părți Contractante. Acest tratament nu va fi mai puțin favorabil decât cel acordat de fiecare Parte Contractantă investițiilor efectuate pe

teritoriul său de către proprii săi investitori sau cel acordat de fiecare Parte Contractantă investițiilor efectuate pe teritoriul său de către investitori ai națiunii celei mai favorizate, întotdeauna când, acest din urmă tratament va fi mai favorabil.

3. ZONA DE INTEGRARE ECONOMICA: Tratamentul națiunii celei mai favorizate nu se va aplica privilegiilor pe care o Parte Contractantă le acordă investitorilor unui stat terț drept consecință a participării sau asocierii sale la o zonă de comerț liber, o uniune vamală sau o piață comună.

4. ALTELE: Tratamentul stabilit prin prezentul Articol nu se referă la avantajele pe care una din Părțile Contractante le acordă investitorilor din state terțe ca urmare a unui Acord privind evitarea dublei impunerii sau altor Acorduri referitoare la impozitare.

Articolul 4

LIBERUL TRANSFER

1. Fiecare Parte Contractantă, pe teritoriul căreia investitori ai celeilalte Părți Contractante au efectuat investiții, va garanta acestora liberul transfer al plăților referitoare la aceste investiții și în special al:

- a) veniturilor;
- b) rambursării împrumuturilor;
- c) sumelor destinate acoperirii cheltuielilor privind administrarea investițiilor;
- d) aportului suplimentar de capital necesar pentru întreținerea sau dezvoltarea investițiilor;
- e) sumelor realizate din vânzarea sau lichidarea parțială sau totală a unei investiții;
- f) despăgubirilor prevăzute la articolele 5 și 6.

2. Transferurile menționate mai sus se vor efectua fără întârziere nejustificată, în valută liber convertibilă la rata de schimb aplicabilă la data transferului, în conformitate cu reglementările regimului valutar în vigoare ale Părții Contractante pe teritoriul căreia s-a realizat investiția.

Articolul 5

EXPROPRIEREA SI DESPAGUBIREA

1. Niciuna dintre Părțile Contractante nu va adopta direct sau indirect măsuri de expropriere, naționalizare sau orice altă măsură de aceeași natură sau cu efecte similare împotriva investițiilor investitorilor celeilalte Părți Contractante, cu excepția celor pentru interes public, în conformitate cu prevederile respectivelor Constituții Naționale și cu condiția ca aceste măsuri să nu fie discriminatorii și să determine plata unei despăgubiri prompte, adecvate și efective, conform dispozițiilor legale.

Noțiunea de interes public va fi înțeleasă în conformitate cu termenii stabiliți în Protocolul anexă la prezentul Acord.

2. Despăgubirea va trebui să corespundă valorii reale de piață pe care investiția expropriată sau naționalizată o avea imediat înainte ca expropriere, naționalizarea sau alte măsuri echivalente să devină publice. Despăgubirea va trebui să fie plătită fără întârziere, în monedă liber convertibilă. Despăgubirea va include dobânzi de la data exproprierii până la plata sa efectivă, va trebui să fie realizabilă și liber transferabilă în monedă convertibilă.

Articolul 6

DESPAGUBIRI PENTRU PIERDERI

Investitorii uneia din Părțile Contractante care suferă pierderi ale investițiilor sale de capital pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, ca urmare a unui război sau altui conflict armat, revoluției, stării de necesitate națională, răscoalei, insurecției sau revoltei pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, nu vor fi tratați de către aceasta mai puțin favorabil decât proprii investitori sau investitorii oricărui stat terț, în ceea ce privește restituirile, indemnizațiile, lichidările sau alte plăți.

Plățile corespunzătoare vor fi transferabile în conformitate cu dispozițiile Articolului 4.

Articolul 7

SUBROGAREA

Dacă o Parte Contractantă sau una din agențiile sale autorizate a acordat o garanție pentru acoperirea riscurilor ne-comerciale cu privire la o investiție efectuată de unul din investitorii săi pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, această ultimă Parte Contractantă va recunoaște subrogarea primei Părți Contractante sau a agențiilor sale autorizate ca având aceleași drepturi cu cele ale investitorului, recunoscute de legea părții unde s-a efectuat investiția, întotdeauna când prima Parte Contractantă a efectuat o plată în virtutea acestei garanții.

Articolul 8

SOLUTIONAREA DIFERENDELOR DINTRE O PARTE CONTRACTANTA SI UN INVESTITOR AL CELEILALTE PARTI CONTRACTANTE

1. Pentru a rezolva diferendele referitoare la investiții între o Parte Contractantă și un investitor al celeilalte Părți Contractante, părțile interesate vor efectua consultări pentru soluționarea cazului, pe cât posibil pe cale amiabilă.

2. Dacă aceste consultări nu permit soluționarea diferendului într-un termen de șase luni de la data cererii de soluționare a diferendului, investitorul poate supune cazul fie jurisdicției naționale a Părții Contractante pe teritoriul căreia s-a realizat investiția, fie arbitrajului internațional. În acest ultim caz investitorul are următoarele opțiuni:

a) Centrul Internațional de Soluționare a Diferendelor privitoare la Investiții (ICSID) creat de Convenția pentru reglementarea diferendelor relative la investiții între state și naționali ai altor state", deschisă spre semnare la Washington D.C la 18 martie 1965, sau

b) un tribunal Ad Hoc, constituit potrivit regulilor de arbitraj ale Comisiei Națiunilor Unite pentru Drept Comercial In-

ternațional (UNCITRAL).

3. În cazul recurgerii la jurisdicția națională, investitorul nu poate apela la arbitrajul internațional menționat la paragraful 2 al prezentului Articol, cu excepția cazului când după o perioadă de 18 luni de la data înaintării cererii de soluționare nu s-a obținut o sentință definitivă și executorie și cele două Părți, de comun acord, renunță la continuarea în această instanță judiciară, pentru a supune diferendul arbitrajului internațional.

4. Partea Contractantă care este parte într-un diferend nu va putea invoca niciodată în apărare, pe durata procedurilor, imunitatea sa sau faptul că investitorul a primit o despăgubire în cadrul unui contract de asigurare acoperind total sau parțial daunele sau pierderile suportate.

5. Tribunalul arbitral va putea decide pe baza prezentului Acord și a altor Acorduri relevante între Părțile Contractante; pe baza termenilor altui acord specific care ar putea fi încheiat cu privire la investiții; pe baza legii Părții Contractante parte la diferend, inclusiv a normelor sale referitoare la conflictul de lege; pe baza acelor principii și norme ale Dreptului Internațional aplicabile.

6. Deciziile tribunalului sunt definitive și obligatorii pentru Părțile în diferend.

Articolul 9

SOLUTIONAREA DIFERENDELOR DINTRE PARTILE CONTRACTANTE

1. Diferendele dintre Părțile Contractante referitoare la interpretarea sau aplicarea dispozițiilor prezentului Acord se vor rezolva pe cale diplomatică.

2. Dacă Părțile Contractante nu ajung la un acord în șase luni de la inițierea diferendului, acesta va fi supus, la cererea oricăreia dintre ele, unui tribunal arbitral compus din trei membri. Fiecare Parte Contractantă va desemna un arbitru și ambii arbitri astfel desemnați vor numi pe președintele tribuna-

lului, care va trebui să fie un național al unui stat terț.

3. Dacă una din Părțile Contractante nu și-a desemnat arbitrul și nu a dat răspuns invitației celeilalte Părți Contractante de a efectua această desemnare în termen de două luni, arbitrul va fi desemnat, la solicitarea acesteia din urmă Părți Contractante, de către Președintele Curții Internaționale de Justiție.

4. Dacă cei doi arbitri nu reușesc să ajungă la un acord în legătură cu alegerea președintelui în termen de două luni de la numirea lor, președintele va fi desemnat la cererea oricăreia dintre Părțile Contractante, de către Președintele Curții Internaționale de Justiție.

5. Dacă în cazurile prevăzute la paragrafele 3 și 4 ale prezentului Articol, Președintele Curții Internaționale de Justiție este împiedicat să realizeze această funcție sau este național al oricăreia din Părțile Contractante, numirile vor fi făcute de Vicepreședinte și, dacă și acesta este împiedicat sau este național al oricăreia dintre Părțile Contractante, numirile vor fi făcute de către judecătorul Curții cu cea mai mare vechime care să nu fie național al niciuneia din Părțile Contractante.

6. Tribunalul arbitral va adopta decizia sa cu majoritate de voturi. Fiecare Parte Contractantă va suporta cheltuielile pentru arbitrul său și pe cele ale reprezentării sale în procedura de arbitraj. Cheltuielile Președintelui și celelalte cheltuieli vor fi suportate, în principiu, în părți egale, de către Părțile Contractante.

7. Tribunalul însuși își va hotărî procedura.

8. Deciziile tribunalului sunt definitive și obligatorii pentru Părțile Contractante.

Articolul 10

DISPOZITII COMPLEMENTARE

1. Fiecare Parte Contractantă va respecta permanent obligațiile asumate cu privire la investițiile investitorilor celeilalte

Părți Contractante.

2. Dacă dispozițiile legislației oricăreia dintre Părțile Contractante sau obligațiile dreptului internațional existente sau care se vor stabili în viitor între Părțile Contractante în plus față de prezentul Acord, conțin o reglementare generală sau specifică, care conferă investițiilor realizate de investitorii celeilalte Părți Contractante un tratament mai favorabil decât cel prevăzut în prezentul Acord, această reglementare va prevala asupra prezentului Acord.

3. Orice expresie care nu este definită în prezentul Acord va avea sensul cu care este folosită în legislația în vigoare în fiecare stat contractant.

Articolul 11

DOMENIUL DE APLICARE

Prezentul Acord se va aplica investițiilor de pe teritoriul uneia dintre Părțile Contractante, făcute în conformitate cu legislația sa, incluzând procedurile de admitere ale investitorilor celeilalte Părți, făcute înainte sau după intrarea în vigoare a acestui Acord. Totuși, prezentul Acord nu va fi aplicat diferendelor sau disputelor intervenite înaintea intrării sale în vigoare.

Articolul 12

INTRAREA IN VIGOARE, DURATA SI INCETAREA ACORDULUI

1. Prezentul Acord va intra în vigoare după treizeci de zile de la data la care Părțile Contractante și-au notificat reciproc, în scris, că au îndeplinit procedurile constituționale necesare de aprobare în țările lor și va fi valabil pentru o perioadă de 10 ani.

2. Dacă niciuna dintre Părțile Contractante nu îl denunță în scris, cu cel puțin douăsprezece luni înaintea datei expirării sale, prezentul Acord se va prelungi în mod tacit pe perioade de 10 ani, fiecare Parte Contractantă rezervându-și dreptul de a

denunța acest Acord prin notificare prealabilă, cu cel puțin douăsprezece luni înaintea datei de expirare a actualei perioade de valabilitate.

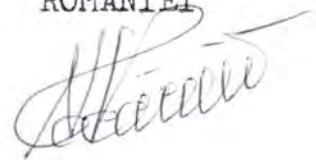
3. În legătură cu investițiile realizate anterior datei de încetare a acestui Acord, articolele de la 1 la 11 ale Acordului, vor continua să fie valabile pentru o perioadă de 10 ani de la data expirării.

Drept pentru care, subsemnații, în mod corespunzător autorizați pentru aceasta de către respectivele Guverne, au semnat prezentul Acord.

Intocmit la Asunción, în data de 21 mai 1994 în limbile spaniolă și română, cele două texte fiind egal autentice.

PENTRU GUVERNUL
REPUBLICII PARAGUAY

PENTRU GUVERNUL
ROMANIEI

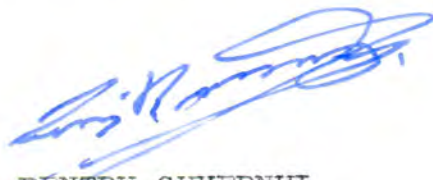

P R O T O C O L

Cu ocazia semnării Acordului privind Promovarea și Protejarea Reciprocă a Investițiilor între Guvernul Republicii Paraguay și Guvernul României, semnatarii acestuia au hotărât în plus următoarele prevederi, care fac parte integrantă din Acord.

În scopul de a se alinia la prevederile art.109 al Constituției Naționale a Republicii Paraguay este necesară o clarificare a celor stabilite în art.5 al acestui Acord, și anume că noțiunile de "utilitate publică" și "interes social" sunt incluse în expresia "interes public".

Semnat la Asunción, la data de 21 mai 1994 în două exemplare, fiecare în limbile spaniolă și română, ambele texte fiind egal autentice.

PENTRU GUVERNUL
REPUBLICII PARAGUAY

PENTRU GUVERNUL
ROMANIEI
